

ВСТУП

Світові тенденції глобалізації, стрімкі соціально-економічні й політичні перетворення, а також кризові явища, що відбуваються в останні десятиліття у різних країнах світу, вимагають проведення ґрунтовних реформ в освітній галузі. Реформування системи освіти вимагає врахувати сучасний її стан і прогнозувати перспективи її розвитку в майбутньому. Водночас важливого значення набуває вивчення історичного педагогічного досвіду та теоретичного обґрунтування можливостей його трансформації у сучасних умовах.

Основними пріоритетами національної політики у сфері освіти є формування національних і загальнолюдських цінностей, забезпечення адекватної освіти усім громадянам України та її жителям з метою створення конкурентоспроможної національної системи освіти.

Реформування системи освіти та модернізація її сфери управління відбувається відповідно до збереження культурно-історичних традицій країни і виховання шанобливого ставлення до українських національних святинь, мови, історії та культури українського народу. Пошук оптимальної моделі державної системи освіти як засобу поширення та реалізації національних освітніх пріоритетів вимагає розроблення такої освітньої системи, яка б поєднувала найкращі здобутки чинної системи освіти та світових тенденцій розвитку освітньої галузі, оскільки Україна є частиною міжнародного освітнього простору. Важливою умовою є не запозичення існуючих освітніх моделей, а використання тих компонентів, які дозволять підвищити рівень якості державної системи освіти та забезпечити ефективність проведених освітніх реформ, а також конкурентоздатність державної системи освіти на світовому ринку. Особливий інтерес становлять освітні системи високо розвинутих країн світу, зокрема й Канади.

Найчастіше дослідники звертаються до сучасної педагогічної теорії й практики зарубіжних країн, прагнучи забезпечити прагматичну значущість компаративних досліджень, тобто дати рекомендації щодо використання зарубіжних педагогічних досягнень у національній педагогічній реальності. Однак на сьогодні існує необхідність не лише у вивченні сучасної педагогічної дійсності розви-

нених країн світу, але й у дослідженні зарубіжного історико-педагогічного досвіду. Особливий інтерес становлять історико-педагогічні особливості розвитку освіти у Канаді. Саме у цій країні у XIX ст. процеси становлення єдиної держави та формування національної ідентичності жителів країни відбувались паралельно з освітніми реформами, тому вивчення саме канадського досвіду є цікавим та повчальним.

У контексті історико-педагогічних досліджень особливої уваги заслуговує аналіз праць і життєвого шляху педагогів, науковців, громадських діячів, які зробили вагомий внесок у розвиток освітніх систем. Фундаментальне вивчення їхніх педагогічних поглядів, об'єктивна оцінка та глибоке й усебічне осмислення їхньої науково-педагогічної діяльності допомагає оптимально поєднати класичну спадщину минулого із сучасними досягненнями наукової думки. Серед таких педагогів важливе місце посідає Егертон Раерсон – освітянин, політик, громадський діяч, засновник системи загальної шкільної освіти провінції Онтаріо. Запроваджені ним педагогічні принципи гуманізму в навчанні, доступності й обов'язковості шкільної освіти, її моніторингу, всебічного розвитку як розумових, так і фізичних здібностей особистості, культуровідповідності навчання національним інтересам країни, були ефективно впроваджені в освітні системи інших провінцій та територій Канади, а також значно вплинули на розвиток освітніх систем інших країн світу.

До вивчення історико-педагогічного досвіду Канади зверталось багато як вітчизняних, так і зарубіжних учених: професійна підготовка вчителів загальноосвітніх шкіл (Х. Адамс (H. Adams), Дж. Олтхауза (J. Althouse), Л. Карпинська, З. Магдач); розвиток шкільної освіти у Канаді (П. Аксельрод (P. Axelrod), Ф. Бакне (Ph. Buckner), У. Кенніфф (W. Canniff), Б. Кертіс (B. Curtis), Р. Кокрел (R. Cockrel), Дж. Крейг (G. Craig), Т. Кучай, Н. Муқан, Б. Нунен (B. Noonan), А. Прентіс (A. Prentice), М. Скарф (M. Scharf), Д. Холлмен (D. Hallman), С. Х'юстон (S. Houston); видатні освітяни Канади (Н. Бервош (N. Burwash), Л. Даманія (L. Damania), Д. Джоунс (D. Jones), Дж. Кеалесс (J. Careless), Р. Стемп (R. Stamp), А. Чайлд (A. Child).

Незважаючи на великий масив досліджень, науково-педагогічна діяльність освітян Канади залишається поза увагою вітчизняних учених.

У зарубіжних виданнях, які маловідомі в нашій країні (праці Г. Френча (G. French), А. Фіоріно (A. Fiorino), Н. МакДоналда (N. McDonald), Дж. Лава (J. Love), Е. Прентіс (A. Prentice), С. Х'юстон (S. Houston), В. Парвін (V. Parvin), Ч. Сіссонза (C. Sissons), Д. Вілсона (D. Wilson), Л. Даманії (L. Damania), Н. Бервоша (N. Burwash), Р. Саттона (R. Sutton) тощо), педагогічну спадщину та діяльність Е. Раерсона розглядають із різних перспектив. Серед вітчизняних учених педагогічні ідеї видатного канадського педагога частково відображені у напрацюваннях Л. Карпинської, З. Магдач, Н. Мукан, однак цілісного дослідження педагогічної спадщини науковця ще не було проведено.

Отже, усвідомлення об'єктивної потреби у всебічному вивченні, узагальненні та творчому використанні зарубіжного історико-педагогічного досвіду і недостатнє вивчення діяльності видатних освітян зарубіжних країн зумовило вибір теми нашого дослідження “Егертон Раерсон: діалог з сучасністю”.